

**ДО 20-РІЧЧЯ ЗАСНУВАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
ТА 170-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОЇ ШКОЛИ ПРАВА**

С.В. Ківалов,

Президент Національного університету
«Одеська юридична академія»,
доктор юридичних наук, професор,
академік Національної академії правових наук

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» –
СИМВОЛ МИНУЛОГО, ЕТАЛОН СЬОГОДНІШНЬОГО,
ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО**

Історія Національного університету «Одеська юридична академія» позначена нестримним рухом вперед, в неї вкладено працю і досягнення кількох поколінь тих, хто працював в цьому вищому навчальному закладі і для кого головною метою було – зробити цей заклад кращим в Україні. І дійсно, сьогодні університет є одним із центрів юридичної освіти й науки України, провідним вищим навчальним закладом з правознавства, яке протягом багатьох років робить вагомий внесок у становлення національного законодавства, практики його застосування, досягнення професіоналізму в підготовці юристів.

Університет є спадкоємцем багатьох традицій одеської правової школи, історія якої сягає своїм корінням ще в 1847 – 1865 років – часи існування юридичного факультету Рішельєвського ліцею, першого вищого навчального закладу Одеси. У 1865 році юридичний факультет увійшов до складу Імператорського Новоросійського університету. З 1920 по 1961 роки юридичний факультет переживав нелегкі часи – його неодноразово закривали, реорганізовували.

Тільки в 1961 році були відновлені заочне і вечірне відділення юридично-

го факультету Одеського університету, а в 1966 році – денне відділення. Важливим аспектом і фактором функціонування юридичного факультету був розвиток кафедр, які здійснювали роботу з забезпечення навчального процесу, розробки наукових ідей і концепцій, формування наукової еліти університету, виховання студентів. Авторитет юридичного факультету постійно зростає, одночасно підвищувався й авторитет його вихованців, які працювали і зараз працюють в різних правових сферах в Україні та багатьох інших країнах світу.

У 1997 році, з огляду на потребу в створенні нових освітніх структур, які включали б у себе як традиційні структурні навчальні підрозділи, так і інші інститути – підвищення кваліфікації, відділення післядипломної підготовки, підготовчі відділення – юридичний факультет був перетворений в юридичний інститут Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова. Юридичний інститут став спадкоємцем кращих традицій факультету і підготував умови для введення конкретних спеціалізацій з урахуванням інтересів фахівців різних галузей юридичних знань, а також попиту на юридичні кадри.

У 1997 році, коли юридичній науці й освіті в Одесі виповнилося 150 років, Юридичний інститут Одеського державного університету ім. І.І. Мечникова був перетворений в Одеську державну юридичну академію. Вже через рік академія отримала членство в Асоціації європейських університетів, а в 2000 році, враховуючи вагомий внесок у розвиток національної вищої освіти й науки, отримала статус національного вищого навчального закладу. У 2010 році академія була реорганізована в Національний університет «Одеська юридична академія».

З перших днів існування нашого університету ми прагнули, перш за все, створити сучасний вищий навчальний заклад, який був би конкурентоспроможним в Україні та за її межами. Для цього застосовували сучасні технології в організації навчального процесу, використали позитивний інноваційний досвід провідних зарубіжних вузів, модернізували матеріально-технічну базу. Національний університет «Одеська юридична академія» відомий далеко за межами України, завдяки своєму великому науковому потенціалу, викладачам і професорам.

Вчені Національного університету «Одеська юридична академія» продовжують традиції одеської школи права, успішно розвивають і примножують наукові досягнення своїх попередників. Лише протягом останніх п'яти років професорсько-викладацьким складом університету опубліковано 340 монографій, понад 440 підручників і навчальних посібників, 6 617 наукових статей і тез наукових доповідей з відображенням результатів досліджень, з них 521 – у зарубіжних виданнях.

Викладачами і науковими співробітниками лише в 2017 році опубліковано понад 1 300 робіт, в тому числі понад 170 монографій, підручників і навчальних посібників, 155 наукових статей опубліковано в зарубіжних виданнях. В аспірантурі університету навчаються 273 аспіранта, у докторантурі – 7 співробітників університету.

Протягом існування Національного університету «Одеська юридична академія» було видано кілька тисяч монографій, підручників, навчальних посібників. Важливим аспектом наукової діяльності університету є видання 14 збірників наукових праць, з яких 11 входять в перелік фахових наукових видань.

В університеті успішно працюють п'ять спеціалізованих рад по захисту докторських і кандидатських дисертацій. У минулому році в радах була захищена 51 дисертація, зокрема: 6 докторських і 45 кандидатських. Університет бере активну участь в доктринальному забезпеченні нормотворчої діяльності. У 2017 році підготовлено понад 170 законопроектів, доповідних записок та експертних висновків щодо законопроектів.

Належний рівень науково-дослідницької роботи Національного університету «Одеська юридична академія» забезпечується діяльністю науково-дослідної частини, яка безпосередньо підпорядкована проректору з наукової роботи. До того ж, як результат розвитку Одеської школи права, в 2016 році був створений унікальний підрозділ Національного університету «Одеська юридична академія» – Науково-експертний центр, покликаний проводити наукові експертизи, розробляти проекти нормативних актів, готувати на основі наукового аналізу пропозиції до наявних проектів нормативних актів на замовлення органів державної влади й місцевого самоврядування, підприємств, організацій та громадян, а також надавати правову допомогу в організації малого й середнього бізнесу, юридичний супровід господарської діяльності. Центр, як унікальний підрозділ Національного університету «Одеська юридична академія», відкритий до співпраці на договірній основі з усіма зацікавленими фізичними та юридичними особами для вирішення юридичних проблем підвищеного рівня складності

Знаковою подією минулих років стало обрання вчених нашого університету академіками і членами-кореспонден-

тами Національної академії правових наук України. На базі Національного університету «Одеська юридична академія» створений Південний регіональний науковий центр Національної академії правових наук України.

Активно розвивається міжнародне співробітництво в сфері освіти і наукових досліджень. Студенти Національного університету «Одеська юридична академія» успішно виступили на найбільш авторитетних міжнародних конкурсах, а саме: Міжнародному конкурсі судових дебатів імені Телдерса і Джессапа; Міжнародному конкурсі судових дебатів з права СОТ; в Міжнародній моделі Міжнародного кримінального суду (Нідерланди); Конкурсі з міжнародного комерційного арбітражу (Австрія); Міжнародному конкурсі з міжнародного торгового права й міжнародного комерційного арбітражу (Білорусь); Моделюванні Європейського суду з прав людини (Франція).

Основними проектами, які виконувалися за останні роки і стосувалися міжнародного співробітництва, є: інноваційний проект TEMPUS SpinOFF, що стосується розвитку інноваційної діяльності університетів; інноваційний предметно-практичний проект «Школа європейського права» (спільно з Інститутом Європи Цюріхського університету); інноваційні навчально-наукові проекти «Школа американського права» (спільно з Центром міжнародних правових досліджень – Зальцбург), «Школа німецького права» (спільно з DAAD), «Школа французького права» (спільно з Альянс Франсе); інноваційний проект «Магістеріум з міжнародного та європейського права» (спільно з консорціумом університетів за проектом TEMPUS INTEREULAWEST; Національний університет «Одеська юридична академія» за цим проектом є українським координатором); інноваційний проект «Академія європейського публічного права» і «Школа європейського публічного права та управління» (спільно з Європейською асоціацією публічного права).

Однією з найважливіших умов, що дозволяє динамічно розвиватися нашому університету протягом багатьох років, є сформована багатоступенева безперервна система підготовки кадрів. Університет разом з філіями володіє достатніми ресурсами для навчання понад 14 000 студентів, аспірантів, докторантів. У нашому навчальному закладі прагне вчитися молодь, тому що знання й професійна підготовка, надані в Національному університеті «Одеська юридична академія», стають надійною основою для подальших життєвих перспектив випускників вузу.

Національний університет «Одеська юридична академія» став провідним вищим навчальним закладом, який здійснює підготовку висококваліфікованих правознавців і як учасник Великої хартії університетів і Асоціації європейських університетів ставить за мету підняти вітчизняну гуманітарну сферу знань на якісно новий рівень. У такій же динаміці розвитку, творчої наснаги і досягнень ми будемо діяти і надалі.

У 2010 році відбулась дійсно знакова подія для всього студентського та викладацького колективу – Одеській національній юридичній академії було надано статус університету та підтверджено найвищий IV рівень акредитації. Того ж року НУ «ОЮА» в рейтингу св. Володимира визнано найкращим юридичним вишом в Україні.

Розпочавши свою діяльність лише з трьох факультетів (факультету державного управління та міжнародно-правових відносин, факультету цивільного права та підприємництва та судово-прокурорського факультету), ми створювали нові кафедри, факультети, розширюючи кількість спеціальностей, за якими університет здійснює підготовку студентів. У 2010 році створено факультет правової політології та соціології та крім юридичних спеціальностей, у нас з'явилися такі спеціальності, як «Політологія» та «Соціологія». Наступного року започатковано новий напрямок – факультет підготовки слідчих органів внутрішніх справ. Важливою подією

стало відкриття в 2013 році на базі нашого вишу факультету журналістики, який лише за декілька років свого існування став визнаним центром підготовки журналістів і міжнародної співпраці у сфері мас-медіа.

За роки своєї роботи наш ВУЗ здобув величезну кількість нагород і високе визнання не тільки в Україні, а й за кордоном. Удостоєний почесного звання «Лідер міжнародної діяльності» в межах III Міжнародної виставки «Сучасні навчальні заклади–2012». Рада ректорів Європи присудила Національному університету «Одеська юридична академія» нагороду в номінації «Європейська якість». Наприкінці 2016 року університет було визнано «Лідером у сфері вищої освіти» за версією рейтингу «Народне визнання», і він став єдиним юридичним ВУЗом України, що займає лідируючі позиції у престижному міжнародному рейтингу Webometrics.

Наш університет тісно співпрацює з Радою Європи, Венеціанською комісією, ОБСЄ, Європейським судом з прав людини, Парламентською асамблеєю Ради Європи, різними галузевими міжнародними міжурядовими організаціями, що уможлиблює проходження стажування та подальшого працевлаштування у провідних європейських інституціях.

У Національному університеті «Одеська юридична академія» найкра-

ща в Україні юридична наукова бібліотека, оснащена автоматизованою інформаційною бібліотечною системою UniLib. У структурі наукової бібліотеки НУ «ОЮА» функціонує Музей рідкісної книги, де зберігаються справді унікальні видання – першоджерела українського права. Щороку в університеті проводяться сотні різних наукових заходів, на яких обговорюються важливі аспекти вітчизняної науки та практики, а вчені мають змогу донести результати своїх досліджень до відома широкої аудиторії. Функціонує 5 спеціалізованих докторських рад із захисту дисертацій, а тому, вченим університету не потрібно звертатися до інших вишів, щоб захиститися, отже вони можуть повністю зосередитися на проведенні наукового дослідження, не відволікаючись на адміністративні питання.

Багата історія, славні традиції, внесок випускників в розвиток правової системи України, велика духовна спадщина, примноження поколіннями студентів, співробітників, педагогів, є тим природним потенціалом, який університет вносить в правовий і культурний розвиток України. Сьогодні університет – це і символ минулого, і еталон сьогодення, і перспектива майбутнього. Спільними зусиллями було створено справжній храм науки з віковими навчально-виховними та культурними традиціями і новітніми науковими та освітніми відкриттями.